

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd, május 25

Tizedik évfolyam.

EGY KIS PARALELLA.

(Sr.) Si licet exemplis in parvo grandibus uti, — hát összehasonlíthatjuk a mi ellenzékünk küzdelmeit, álláspontját, követeléseit és az ezekhez fűzhető várakozásokat, azon állapothoz, melybe jutott az olasz és angol ellenzék saját követeléseivel és ígéreteivel szemben; mi helyst kormányra jutott. Mert azt hisszük, hogy Simonyi és Helfy sem kívánják, hogy különb embereknek tekintsük őket, mint Depretist és Cairolit, és talán Apponyi és Szilágyi sem fognak megragadni, ha őket Gladstonehoz és Granvillehez hasonlítjuk. Természetesen, ezt nemcsak azért tesszük, hogy felruházzuk őket ezek nagy tehetséggel és senki által sem gyanúsított jellemével; hanem azért is, hogy figyelmeztessük őket, hogy az ellenzéki helyzet és a pártzenvedély még ezeket a nagy tehetségeket és nagy jellemeket is olyan irányba, olyan követelésekre és olyan ígéretekre ragadtatja, melyeket, mihielyt kormányra jutottak, nem hogy megkísérlették volna valósítani, de kormányképességüknek egyenes akadályaiul tekintették és pedig nem valószínű, hogy akadály volt ez reájuk nézve, hanem egyenesen belügyi és nemzetközi akadály; nem valami közösügy, Camarilla vagy Isten tudja miféle lidérc kötelezte őket arra, hogy előbbi követeléseiktől és ígéreteiktől elálljanak; hanem egyenesen saját belátásuk vezette őket arra, hogy a kormányt zavar nélkül vezetni ha akarják; akkor régi aspirációikkal és ígéreteikkel szakítani ok kell.

E tekintetben a véletlen úgy akarta, hogy a mi szélsőbalunkra szóról szóra alkalmazható az olasz példa, a „mérsékelt“ ellenzékre pedig az angol példa; mert az olasz radikálisok a mi szélsőbalunkéval igen rokon természetű ígéretekkel jutottak kormányra; Gladstone pedig épen olyan formán izgatott a Beaconsfield kormány ellen, mint Apponyi és Szilágyi izgattak a Tisza-kormány ellen.

Az olasz radikálisok ugyanis adóengedést, nevezetesen a gyűlölt örlési adó eltörlését, a választói jog kiterjesztését és a külpolitikában a merev nemzeti szempontnak érvényesítését, vagyis: a területi integritást ígérték a népnek. Hosszas izgatás után kormányra jutottak. És mit csináltak? Kormányoztak a régi alapon, megtartották a régi adókat, szaporították a hadi kiadásokat, melyek ellen, mint a nép véres verejtékének „pióczái“ ellen évek óta küzdöttek; a külpolitikai vitában pedig neki estek saját pártjuk asztalának, azt illoyalisanak, lehetetlennek, az országra nézve vészthozónak bizonyították be. Persze ott is hangzott az „elvtagadás“, „hitehagyottság“ vádja; hanem hát azért csak igazat adott az elvtagadó

A KELET TÁRCZÁJA.

Anyja és leánya.

REGÉNY.

Írta:

Bentzon Th.

Második rész.

VI.

(Folytatás.)

— Nyugodt vízfelület a mélység fölé, — mondta róla Despreux asszony, — ki büszkeségét helyezte abban, hogy valamennyi növendékének ismeri lelkifületét, de azért az ördög nem alszik, nem mint ha nem nagyon jó gyermek lenne, maga az egyenes lelkűség s őszinteség; de a mit akar, azt aztán szilárdan akarja. Szerenese Georgette nézve, hogy a makacsság nem ragadós, mert különben nagyon is elkapná azt Orfeuille Denisetől! Ily módon először lett elöltünk kiejtve, két hétre a Georgette belépte után a növedébe, új barátjának családi neve, mely név megremegetté Villardné, észébe hozván a pyrenei fűrdőben ezeltől néhány évvel történt kellemetlen kalandot. Nagyon kellemetlen ta-

Cairolinak a nemzet és az új választásnál többséget adott neki.

Ebből a példából elképzelheti az olvasó azt, hogy mit csinálna a mi szélsőbalunk, ha quo fato, többségre jutna még a közösügygel is. Megkísérle né talán a megváltoztatást, bár erről sem állunk jót; de azután elmondanánk elvtársainak, hogy nem megy az sem Ausztriánál, sem a dynasztiánál, és szépen — kormányozna tovább, úgy a hogy tudna, az „átkos közösügyes“ alapon; megtartva a „nép vért“ szivó közös hadserget — talán megígérve annak lassu átalakítását, azon elvél fogva, hogy „kommt Zeit, kommt Rath“ és így pártjának egy részével talán közdelemben élne addig, míg többsége lenne, sőt lehet, hogy ezt egy kis kemény választási campagne-al megtartani is igyekezne — a szabadság nevében.

De még érdekesebb képet nyújtott volna (mert persze most már ők sem reménykednek) ha Szilágyi és Apponyi akár a kiegyezés, akár a külpolitika, akár csak a legújabb program-csinálás bármely stádiumában kormányra jutottak volna. Akkor nem irtak volna ugyan olyan Gladstone-féle őszinte levelet; hanem beszéltek volna annyit, hogy ezt meg azt miért nem válthatják be ígéreteikből; hogy a külpolitikán és az Ausztriával való viszonyon miért nem változtathatnak, hogy a nemzet feje megfájult volna bele. De azért mégis csak megmaradtak volna szépen a kormányon és engedték volna szidatni magukat „elvtagadás“-uk miatt. És ezt nem azért állítjuk, mintha egyik vagy másik pártnak vagy csak vezéreinek is bona fide-sen kételkednénk, vagy az iránt kételyt támasztani akarnánk, hanem egyszerűen azért, mert a tények hatalmát ismerjük és ez érvényesült még a mi ellenzékünkkel hatalmasabb pártokon és embereken is!

Birtokaink rendezése.

A képviselőház igazságügyi bizottságában 22-én d. u. 5 órakor az erdélyi birtokrendezési törvényjavaslat részletes tárgyalásánál az előadó Bokros Elek által előterjesztett szövegezés 8-ai a 8-ik kivételével, mely a bizottság által egészen elvetetett, elfogadtattak a 14. §-ig.

A 14. §. azon intézkedése, hogy a rendezés alatti területekre nézve a határárasi és meggye igazítási, valamint a közös területek birtokállapotának ideiglenes fentartása iránti vitás kérdések, az eddig illetékes járásbíróságoktól elvétele, a birtokrendezésben eljáró kiküldött bíróknak illetékessége körébe utasíttassanak. Azonban ez ügyeknek perorvoslati tekintetében az előadó javaslatától eltérőleg megállapított, hogy a felelővétel az eljáró bírótól a kir. táblához, és a legfőbb ítélőszékhez maradjon fenn s a perújítás kivételével az összes jogorvoslatok a polg. perrendtartás értelmében alkalmazást nyerjenek.

lálkozásokra lehet kitérő e házban, melyet pedig oly jól véltem kiválasztani épen az ilyek elkerülése céljából. Nehány nap múlva én álltam ki az első tüzet, midőn egyedül lépve be a társalgóba, Georgettet akarván meglátogatni, az Orfeuille asszony fodrait láttam egy pamlogon terpeszkedni.

Felugrott engem meggillantva, s hozzámm szaladt:

— Ön itt? — kiáltott, — minő csodának köszönhető? Egy agglegény a kis lánykák között? A farkas a juhakolban.

Egy egész százada, mióta nem láttam őnt... a Berta férjhezmenetele óta, nemde? Most második leányom kiházásítására kell majd gondolnom, az Aureliára. Már jóllaktam ez örökös árnyékkal, mely mindenitve követ... Oh! milyen is ez az anyák mestersége!...

Soha vége-hossza nincs a sok jövősmenésnek, ha az ember lelkiismeretesen akarja betölteni hivatását... azért el is helyeztem ide Deniset, harmadik és utolsó tárgyát aggodalmimnak.

Ez egy új kísérlet... Berta az sz... i zárdában növekedett, hol — köztünk legyen mondván — most, hogy férjhez ment már elmondhatom, épen semmit sem tanult, még csak helyesírást sem...

A 15. §. az előadó szövegezésében elfogadtatott.

A 16. §-nál Bokross előadó előterjeszti, miszerint a birtokrendezési ügyekben eddig tett tapasztalatok szerint, azon két káros gyakorlat honosult meg, hogy a felek szabad választása folytán létrehozott osztályozó és becselő bizottságok többsége a tagosítás és helyes gazdálkodás elveivel nem ismeretes és a folyamathoz levő eljárás által közvetlenül érdekelt egyénekből állítottak össze, a minék sajnos eredménye volt a sok hibás osztályozás s e miatt igazságtalan tagosítás.

Ezen tényleg létező bajon a javaslat az által kíván segíteni, hogy úgy jellem, mint gyakorlati gazdasági ismeretek tekintetében teljesen alkalmas egyénekből állandó gazdasági szakértők neveztesse ki s ezek közül is a bizottság többségét olyan választott egyének képezzék, kik az eljárás által érdekeltve nincsenek.

Az állandó gazdasági szakértők kinevezésének módozata alá rendelt jelentőséggel bírs ennélfogva e §. hivatásának megfelelően, ha a szakértők kinevezésének kezdeményezése nem a közgazdasági bizottságtól, hanem pl. a törvényszéktől indul is ki. Ennélfogva kéri, hogy e §-nak elvi dispositioja felett történjék először határozat, s azután intézkedjék a bizottság a foganatosítás módozata iránt.

Teleszky nem fogadja el a §-t, mert abban a felek azon jogát látja megszorítva, mely a szakértők szabad választásában az egyéni érdekek garantáinak egyik leglényegesebbjét képezi. Különösen kifogást tesz az ellen, hogy az állandó gazdasági szakértők a közigazgatási bizottság ajánlatára neveztesse ki, mert ebben az erdélyi társadalmi és nemzeti viszonyok között a legnagyobb bajok forrását látja.

Chorin, Emmer és Funták Teleszkyt pártolják.

A kérdés szavazás alá bocsátván, a bizottság többsége elvben elfogadja azt, hogy minden törvényszék területére kellő számú és kellően minősített állandó gazdasági szakértők neveztesse ki.

Ezután az ülés feloszlott.

A képviselőház ülése május 21-én.

Elnök: Póchy Tamás.

Napirendben van a helyi érdekű vasutakról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

A 10. §-ból Mandel Pál kihagyatni kívánja azon intézkedést, mely a törvényhatóságokat tíz évre megköti. Móricz Pál és Ordódy miniszter ellenzik a módosítvány elfogadását. Irányi Dániel megnyugszik a § szövegezésében, mert mint a nyilatkozatokból értesült, a vállalkozóknak nemcsak egyedül a kormánytól, hanem a törvényhatóságoktól is kérnek felhatalmazást.

A többség a §-t változatlanul elfogadja.

Szabóly azon módosítványra, mely szerint azon esetben, ha az érdekeltek között egyezés nem jönne létre, az okmányok a kormányhoz felterjesztessék, mellőztetik.

A 12-ik §-nál elfogadtatván Wahrmann egy irányi módosítványa, a 13-ik szakaszt Dá-

Aurelia már otthon végezte a tanfolyamot, azaz, hogy az egész idő alatt, míg a nevelés tartott, nevelőnő, kikérdező, rabnő s minden, mi csak rossz van a világban, voltam egy személyben... Megesküdtem, hogy ilyesmire nem adom többé fejemet, és aztán most egy utolsó kísérletet teszek; legalább ily módon elmondhatják rólunk, hogy mindent megkísérlettünk. Ez intézetnek itt az az előnye van, hogy a növendék tökéletesítheti magát az idegen nyelvekben... Kicsiben egész bábeltorony ez itt... vette már észre?

Hanem Despreux asszony biztosított a felől, hogy mind e kínai s drokész leánykák előkelő családból valók. Bizom e nőben, régóta ismervén őt... nem növelde berendezésre született a szegény teremtés!... Hajdan egy rangban voltunk, s csaknem jó barátságban...

Ah! de itt jön Denise!... milyen rossz tartása van! De ugyan kinek fogja úgy a karját?

Denise és Georgette csakugyan, mint szoktak, karöltve jöttek be együtt. Az első anyjához lépett, csókra nyújtva homlokát, mialatt anyja azt jósolta neki, hogy bizonyosan púpos hátú lesz; a má-

nál Ernő a pénzügyi bizottság javaslata értelmében kéri elfogadtatni.

Teleszky István e §-t ekkép kéri szövegeztetni: „Ha a helyi érdekű vasut kiépítése és tüzlete céljából alakított társaság törzsrészevényeire a névérték 30 százaléka részint készpénzben befizetve, részint a lekötött ingatlan értéke által biztosítva, részint pedig községek és törvényhatóságok által törvényszerű módon vállalt kötelezettségek által fedezve van: a társaság mint ilyen megalakulhat és az alapszabályokat a kereskedelmi cégjegyzékbe bejegyezetheti; az engedélykíratban vagy az alapszabályokban meghatározott czimleteket (elsőbbségi részvényeket, elsőbbségi kötvényeket) azonban a 14. §. korlátai között csak akkor bocsáthatja ki, és az építés tényleges megkezdésére az engedély csak akkor adható meg, ha a törzsrészevényitökének 300 százaléka készpénzben lefizetett.“

Tárgyalás alá vétetett a gazdasági bizottság jelentése a II. iparügytelés kérvénye tárgyában.

Baross Gábor előadó e kérvényt a többi hasontartalmakkal együtt felhasználás és figyelembevétel végett a kereskedelmi miniszternek kiadni indítványozza.

Kemény Gábor b. miniszter hozzájárul az előadó indítványához, míg Ráth Károly tudomásul veszi ugyan a bizottság jelentését, de a kérvényeket határozottabb utasítással kívánja kiadni a kereskedelmi miniszternek.

Az idő előre haladván, a tárgyalás folytatása a következő ülésre halasztatott.

Ev. ref. egyházkerületi közgyűlés.

S.-Szentgyörgy, máj. 22. 1880.

Sepsi-Szentgyörgynek ma ünnepe volt, az egyházkerületi közgyűlés tagjainak megérkezése a megöszült, de ifjú lelki főpásztor főtisztelendő Nagy Péter püspök vezetése alatt több mint hatvan szekér hozta a kedves vendégeket, a város és egyházmegye által szíves vendégiszteretből a jövőre eleibe Földvárra küldve, Földvár és Sepsi-Szentgyörgy közt, minden ünnepélyes színt öltött.

Minden egyház diszkaput állított, s az egyháztagok ünnepélyesen fogadták a szeretve tisztelt főpásztort. Előpatakon díszbeled volt rendezve, innen delután hat órakor érkezett meg a vendégcsereg.

Sepsi-Szentgyörgy végén impozáns diszkapu „Isten hozott“ felirattal.

A város minden rendű, rangú és felekezett népe, a vidéki papság, nagy tömegben várta az érkező főpásztort. A diszkapunál Révai Lajos, sepsi-szentgyörgyi pap, szép beszéddel fogadta a főpásztort és egyházkerületi tagokat, melyben felfejtette, hogy nemcsak a külső látszati jelvényekkel, hanem a szív meleg érzetével fogadja a város és egyház kebelébe a szeretve tisztelt főpásztort s az egyházkerületi közgyűlés minden tagját.

Mire a főtisztelendő püspök ur felett, sokott ékesenszólásával, szépen és megragadólag festette, hogy az egyházkerület „haza jött, mert

sik pedig hozzám szaladt s egész bízalmal kitérte az ő sebeimet. Orfeuillé és tekintete végig siklott a lánykán, a nélkül, hogy felismerné őt, de az azt követő héten kevésbé kedvezett a szerencse. A Denise anyja ismét ott volt, midőn a Georgette is megérkezett. Egyetlen pillantás, egyik részről sértő megvetéssel lövelve, mely felért egy hadüzenettel, s nyugalommal fogadva a másik által, váltakozt a két nő között, és Villardné, midőn eltávozott, látta Orfeuillé asszonyt heves taglejtésekkel, nagy felindulással beszélni a kis szalonban az igazgatónéval, szemére lobbantva ez utóbbinak növedéjének kétes összeállítását, mely pedig arra van hivatva, hogy csak jó házból való lánykákat fogadjon be.

Despreuxné azon kiapadhatlan mosolylyal ajkain, melyet már ismerünk nála, hallgatta e szavakat. Alkalmasint a végén is sikerült meggyőzni hajdani barátjánőjét, mert a heves kitérésnek nem lett semmi következtése, és Villardné, ki minden rettegés nélkül attól tartott, hogy közelebből fel fogják kérni, hogy vegye vissza leányát az intézetből, ugyanoly előzékenységgel s látszólagos tudatlansággal valódi helyzetét illetőleg, lett fogadva mindig, mint azelőtt. Azonban kis idővel azután Georgette egy ártatlan

Hirdetési díjak.

Egy négyszög cenziméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételének:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitater 5. sz.

Nyitottéri cikkek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

hol oly szívélyes fogadtatás van, ott él az igaz vallásosság a szívekben, mint örökmélték tárgya, e vallásos nép buzgósgából épült székel Mikó-tanoda, mi világos jele a népnek a köznevelődési és közszabadság iránti érületének, s éppen ezért ilyen népnél otthon találja magát a főpásztor, s az egyházkerületi közgyűlés. Legyen ezért áldott e város, ez egyház, a Mikó-tanoda, s e nép.“

Innen folytonos éljenések kísérték a főpásztort és vele jött egyházkerületi tagokat be a városba, mely egész ünnepi színt öltött, s a városba érve, a szívesen fogadott vendégek, követezett elszállásolási lótas-futás. — Császár Bálint polgármester mindentitt ott volt látható, hol rendezni kellett.

Valóban életrevaló ügyes rendező. Alig érkezett meg a főtisztelendő püspök ur, szállására jött a székházából a főispáni díszfogat, benne a főispán ur ment a főtisztelendő urhoz tisztelni.

Minden másnemű tisztelgés, másnapra, illetőleg 23-ára, templomi istentisztelet utánra lett elnapolva.

Igy folyt le e nap. — A holnapról is a t. szerkesztő ur szíves engedelmevel, egytmást megiorok.

... n ...

BELFÖLD.

Háromszék, május hó 22. 1880.

(Háromszéki egyet más.)

Kezdem az időjárásról, ha unalmas lesznek is. Április hava egészen száraz, május hó egészen vizes; két hét óta szakadatlan nyíltak az ég csatornái s csorog az eső, a vizek kiáradtak csaknem mindenfelé, „mi lesz ebből“?

Igaz, hogy az egykori gazdatiszt, midőn principálisával nézte a bécsi Schatzkammert s kérdé tőle gazdája: „ugyan mit érhet ez meg?“ így felelt: „ugy gondolom, hogy megér annyit, mint egy május jó eső Biharvármegyében“, de ez már mégis úgy tetszik, hogy a jónál is sokkal több, kivált ha olyan hideggel jön kapcsolatban, hogy a hévmérő a nul foknál áll. Pedig bizony Háromszéken nagy szátság lett volna már egy kis jó termésre: mert biztosan lehet mondani rohamos lépéssel halad e vármegye népe a közelszegényedéshez. Az ősi vetés csaknem egészen elpusztult a kemény tél, s kivált a márciusi „Nemere“ miatt, ha a nagy eső és hideg miatt a tavasz is elpusztult, ekkor aztán ugyan való, hasztalan küldözi az adófelgyelő a végrehajtókat, mert a népnek még ennivalója se lesz, nemhogy az adót fizetni képes lenne, sőt a kivándorlás sokkal nagyobb mérvet öltend itt, mint a felső megyékben, s ezt az interpelláció bizony nem mentendi meg, ha nem lesz kenyere, mit egyék a nép, tömegesen megyen Romániába, talán hogy ott pusztuljon el. Isten óvjon ilyen szomorú esapásoktól.

A pénztelenség oly nagy, hogy sem vásárolni, sem egyéb tisztelet tenni senki nem képes. A napokban lefolyt országos sokadalman lehetett látni, hogy eladó volt minden bőven, messzi

kérdése lángra borította arcát fátyla alatt.

— Mond csak mama, miért haragszik reám a Denise mamája? — kérdezte a kis leány. — A jó magaviselet jelvénye mindig nálam van, s a legszorgalmasabbak közé tartozom... és lásd! mégis megtiltotta Denisenek, hogy velem játszócsk s beszéljen, mintha rossz példával járnék elől, s pedig ellenkezőleg, én vettem magam elé Deniset példányképtől.

Ez csúf tőle, nemde?... Denise nem akarta megígérni anyjának, s azt mondta nekem: — Nem fogok engedelmeskedni, ne félj, mert imádlak téged! — Kedves jó Denise!

Csak lásd, azért mégis nem integtünk többé egymásnak barátságosan az iskola padjairól, s közhelyen úgy tesszünk, mintha nem ismernők egymást. Meg kell lenni... de nagyon igaztalan dolog, és szót sem értek belőle, hogy mi az oka.

Fájdalom, mi nagyon is jól értettük, én és anyja.

(Folyt. köv.)

vidékről jött el iparos, kereskedő, de mindenki nagy kárral mehetett odább, mert a vevők sehol sem jelentkeztek, pedig más években a májusi sokadalom egyike volt a legsikerültebbeknek.

A kézdívasárhelyi jótékony nőegylet, mióta az elnökséget átvette méltóságos Cserey Jánosné, kezd újból életelt adni önmagáról.

Pénztára gyarapítására pünkösdi harmadnapján kárton-bált rendezett. Este nagy vihar dult, az eső hullott mintha öntötték volna, éppen ezért nem lehetett igen népes e táncestély, sokakat a viharos idő hon marasztalt, mindazonáltal annyira sikerült, hogy tán mintegy 30 frt tiszta jövedelme maradt. Az estély igen kedélyes volt a négyeseket 20—25 pár járta, s járták csaknem kiválóan virradtig.

El van határozva, hogy legközelebből viszont egy májálisi rendezetlik, ha ugyan Jupiter pluvius kegyesedik a zöldbeli mulatságokat engedélyezni, mire mostanság nem sok kilátás van.

Sztupa Andor jól szervezett színtársulata megkezdte előadásait Kézdí-Vásárhelytől, hová Brassódtól jött, az első előadás „Ágnes asszonya” volt; rossz idők járnak a színészetre nézve is, mert pénz nincs, a színpad az eső becsik s a színpad felé pedig minden uton térdig érő sárban kell gázolni, úgy hogy könnyen a kocsi is megrekedhetnek, hát a gyalogos mit csináljon, szépen ott-on ül, ha se pénze se kocsija nincs. Az első két-három előadást különben a hideg daczára is elég szép közönség látogatta, pedig olyan idő volt, hogy a színésznőknek a szalon darabban is nagykendőt kellett magukra rakni, hogy meg ne vegye őket az Isten hidege.

Különben a társulat méltó az elismerésre, igen jó tagokkal rendelkezik, s rend és fegyelem tekintetében ritkán lehet párját, vajha a vidéki és városi közönség tömegesebb pártfogást tanúsítva e valóban derék és sok műveltséget adó jó társulattal szemben. Kézdívasárhelyt eddig is a társulatok Mekkájának tekintették, most ugyan félt lehet, hogy ennek a társulatnak Medinája leend, honnét futniok kell, ha csak az idő ki nem derül. Később majd visszatérünk e jó társulat előadásaira.

Kézdí-Vásárhely város közönsége, mint rendezti tanácsú város, felelő szomorú helyzetbe jutott; nem ok nélkül szokták mondani: sok baba közli elvész a gyermek, — ez is mostani helyzetében így van, a megye és miniszterium bábasága mellett már-már csaknem haldoklik, egy oly visszás eljárás következtében, a melynek nem ő az oka, hanem az illető felsőbb hatóságok, hol a város életérdekeiben hozott legjobb határozatok és folyamodás után elvetetnek könyörtelenül. Már szinte három éve, hogy folytonosan vajdik a Seylla és Carybdis örvénye között.

Ugyanis az alispán ur utasította a várost, hogy jövedelmei szaporítására, minthogy fenntartására s adókönyvi törlesztésére nincs elég jövedelme, vegye igénybe a bor s a pálinka haszonbérleti rendszerét, mert a hűsfogyasztásból bejövő tételét jövőre förlendí, mivel ez a népre terhelő. Ennek folytán a város értelmes képviselő-testülete nagy többséggel meg is szavazza a regale jog haszonbérbe adását, mi az egész országban mindenütt életbe van lépve, néhány önző szűkeklü virilis megfolyamodja e határozatot s noha a megyei hatóság ajánlattal terjeszti fel, a belügyminiszterium szépen helyet ad folyamodóknak s midőn az egész magyar korona alatti városokban, sőt még a székely városokban is a regale jogot a közönségek használják a legutolsó talpig. Kézdí-Vásárhelyre nézve azt mondja a belügyminiszter, hogy az egyesek joga a regale s elveti a képviselő testületnek ajánlat mellett felterjesztett üdvös határozatot, s utal egy törvénykezre, mely rendkívüli esetekben megengedi, hogy bizonyos százalék vettessék a közpénztár javára mindenféle adó forint után. Örvend a képviselőtestület, mert most maga a miniszter utasítja mit kell tenni, ezt már bizonynyal meg is erősítendő. Elhatározza tehát a költség előirányzat elkészítésével a 10 százalék közszégi adópótlókat, s ezt nagy remények között fel is terjeszti, a megye a legmelegebben ajánlja, de találkozik most is 7 jó hazafi virilis megfolyamodja e határozatot is, s a belügyminiszter az általa utalt törvényt hozott határozatot, a felfolyamodók kedvéért ismét megsemmisíti s azt írja le, hogy adópótlókat sem egyenes, sem közvetett adóra nem engedélyez, hanem utasítja a várost, hogy a szesz belfogyasztására rójjon 25 százalékot. Ezt hozza most határozatba a képviselőtestület, persze ezt is megfolyamodták az illető jó polgárok, kivánsaiak vagynak mi, hogy ezt is elveti-e a miniszterium, helyébe mit fog újból ajánlani. Ezen eljárás alatt eltelt két esztendő, az adósság nő, az adót fizetni képtelen, ha ruházásra nem fordíthat semmit, köveztet silyed, tanítóit fizetni képtelen, sőt a tisztviselők sem kapnak fizetést régi időtől fogva, s mindezen sulyos helyzet az illető helyen nem vétetik kellő figyelembe, hogy gyors orvoslás útján e jobb sorsra érdemes város sulyos helyzete némileg bár enyhíthessék.

(Vége köv.)

B.-Hunyad, 1880. május 22.
(Időjárás, vetések állása.)

Tekintetes Szerkesztő úr!

Néhány nap alatt, a gazdák öröme, igen szép és áldáshozó eső hullott, de ezalatt annyira meghűlt a levegő, hogy a mitől tartottunk, s a mi örömlünket megzavarta, f. hó 21-én éjjel oly hideg volt, hogy a dém az épületek fedelére igen szépen letelepedett, s nem is távozott volna el, ha a napsugarai útra kelni nem kényszerítik.

A kerti vetemények kényesebb része mind le van forrázva, némely részt újból kell ültetni és plántálni.

A szilvát kivéve, szép gyümölcs- és szőlőtermés mutatkozott, de azt hiszem, féltermésünk sem lesz, csak az előleges szép reménnyel maradunk; egyébaránt erről tisztában csak néhány napi meleg után lehetünk.

Ősz- és tavaszgubáink szépek; az őszbúza a télen szenvedett, de a kedvező tavasz sokat javított rajta, csak bár ezek lennének valami véletlen csapástól megkímélve, hogy juttathatnánk azon nagy számú házalo utazakoldusoknak is, kik naponta meglátogatnak s éhségüket keservesen panaszozzák.

A közlílinkben fekvő havasok, különösen a Vlegyáza, egészen hóval van még fedve, s f. hó 21-én reggel az alantabb fekvő falvakban is, p. ó. Inceselben, jó formán hullott; midőn ezen soraimat írom, szépen felderült enyhe idő van, de míg Orbán napja el nem telik, félünk a nagyobb mérvű fagyástól, — majd meglátjuk. Tudatni fogom, addig is Isten velünk. r. l.

Az országos magy. gazd. egyesület jubileuma.

Az országos gazdasági egyesület tegnapelőtt d. e. 11 órakor ünnepelte ötvenéves fennállásának emlékét a fővárosban a Köztelken.

Az üléssel díszített terem, melyben a bejáratnál szembe függött Széchenyi István gróf. életnagyságú arcképe zöld lepellel letakarva, 11 órakor a zsúfolásig megtelt a legdiszesebb közönséggel. A képviselőház, rendiház tagjai és a vidéki egyletek küldöttei, a karzatok pedig a nőközönség voltak tanúi az ünnepélynek. — Ugyancsak ott voltak Széchenyi Ödön török katonai pása egyenruhában és testvére Béla.

Kézzel tizenegy óra után jelent meg József főherceg és a közönség éljenzései között foglalta el helyét.

Az ülést gr. Szapáry Gyula pénzügyminiszter nyitotta meg, jelezve a gyűlés célját, nevezetesen: a félézázados munkásság megünneplését és a gazdasági egyesületek szövetségének létesítését. Beszédében kiemelte azon hatást, melyet Széchenyi István a nemzetgazda, korára gyakorolt és hangsúlyozta, hogy ha azt akarjuk, hogy ezen föld, ezen ország ezentúl is magyarok hazája maradjon, arra kell törekednünk, hogy e föld is magyar kézben maradjon. Beszédét így fejezi be: igyekezzenek úgy működni és a közügy iránti érdeklődést akként nyilvánítni, mint ezen egyesület alapítói és legméltóbban fogjuk megünnepleni azon nagy férfit emléket, ki ötven évvel ezelőtt jóslta meg Magyarország szellemi és anyagi felvirágzását.

Az elnöki beszéd után felolvastatták a kereskedelmi miniszter átirata, mely szerint a király az egyesületnek mint testületnek elismerését nyilvánítja, Moricz István titkárnak pedig a királyi tanácsosságot díjmentesen adományozta.

Ezután Senney Pál br. tartott Széchenyi István mint a gazd. egyesület alapítója fölött emlékbeszédet, melyből a következőket adjuk:

Széchenyi érezte, hogy a magyarnak ereje, vagyon és jövője e földben, a magyar földben van, és hogy annak szorgalmas művelése, ha fáradsalmas verekedésekbe kerül is, és a sorsnak sokféle esélyeitől függ, áldásaitól ép úgy, mint csapásaitól: mégis, ha észszerűen kezdetik, s magasabb értelem és helyes berendezéssel intéztetik, alapja és főtényezője gyarapodásunknak, feltétele annak, hogy e hazában ipar és kereskedelem viruljon. Szükségesnek tartotta gondoskodni arról, hogy legyen a magyar gazdálkodóknak e társulatban egy intézménye, melyben nehéz időkben épen úgy, mint kedvező viszonyok közt a szakértelem és gyakorlati irány helyes egyesítése által erőt és buzdítást nyerjen, hogy a vihar küzdelmeit becsületesen megállja, a sors kedvezményeit pedig a haza érdekében kihasználhassa. (Helyeslés.) Egy országos egyesületet óhajtott ő, mely fokozatos fejlődés után jött létre rokonszellemtől hazafiak lelkes hozzájárulásával, s a fiatal eszméteiből teretnyes lett, melynek életerős lombjai az egész országra üdítőleg hatnak. (Tetszés.) És ezeknek kezdeményezője, első alkotója gróf Széchenyi István volt, Hulljon le tehát e lepel, (a gyűlés tagjai felállnak, a lepel lehull a képről), hogy szemekkel láthassuk a nemes alakot, és meghatott illetséggel állván arcképe előtt, elménkben varázsoljuk vissza azon emlékeket, melyeket a hazafiság szent tűztől lángoló arvonásai bennünk ébresztenek.

A helyeslés és éljenzéssel fogadott beszéd

után Koriznich László alelnök terjesztette elő jelentését a vidéki gazdasági egyesületek küldötteivel a szövetség ügyében tartott közös értekezletekről és az enquetetárgyalások eredményéről.

Ez megtörténvén a gyűlés elszólt.

D. u. 4 órakor a Hungária dísztermében a nagy díszbédél folytatódott az ünnepély, mely díszbédén egymást érték a hazafias pohárköszöntők: így Szapáry Gyula, az egyet elnöke Rudolf koronahercegért és fenséges aráját, Koroznich József főhercegért, majd Széchenyi Pál Szapáriért, Tisza László Senyeliért stb. üritették talpraesett toaszta kisérteben poharaikat.

A kedélyes lakoma 7 óra után ért véget.

A kolozsvári színészek Bécsben.

Bécs, május 19.

A „Hon“-nak írjak:

Tisztelt szerkesztő úr! A múlt szombaton, 15-én küldött táviratomban jeleztem volt, hogy a bécsi cs. és k. udvari dráma-színház tagjai abbéli óhajuknak adtak kifejezést, miszerint szeretnénk a kolozsvári színtársulat tagjaival személyesen megismerkedni s e végre kérték egy ismerkedési társasvaesőrára a kijelölendő helyen megjelenni. A mieink örömmel engedték a felhívásnak és így az ismerkedési estély a Ronacher-féle díszes helyiségben a fennjelzett napon létesült.

Engedje leírnom tisztelt szerkesztő ur e kis estélyt becses lapjában, gondolom, nem leendő minden érdek nélküli olvasói előtt e szép jelenet, melyben csak a társadalom egy osztálya — színészek s azok közül is csak néhányan vettek ugyan részt, de olyanok, a kikre, valamint a Lajthán túl, úgy innen is, mindkét részről, a szó legvalódióbb értelmében illik Slaksper mondása, mely szerint ok az idő élő krónikái, ők képviselték itt a birodalom két részének nevezetes tekintetben közvéleményét, amennyiben helyzetükből kifolyólag azt képviselték nolle velle. Ők a színművészet munkásai, e szellemi egyik hatalom vitézei, kik nyíltan vagy zárt körben nem léphetnek föl tömegesen a néklül, hogy tetek, hivatásuk jellegét magukon ne hordják, a néklül, hogy jellemző ne lenne maguktartása, hogy kifejtett szavaik szélesebb körbe el ne hatnának, hogy nyilvánított eszméik a gondolat sebességével ne visszhangozzanak a társadalom mévelt részének minden rétegében. Ha csak eleve ki nem jelentik, hogy csupán mint magáncsere emberek jelennek meg, hogy hivatásuk jellegét ez alkalomra levetkőzik.

Már pedig itt dehogy jutott eszébe, akár-melyik félnek otthon hagyni színész-jellegét, ellenkezőleg ennek akart nyílt kifejezést adni. A burgszínház tagjai, mint olyanok, hívták meg a kolozsvári színház tagjait, mint olyanokat; kifejezői voltak tehát az eszmének, hogy itt a német és magyar színművészet találkozik.

Igy fogva föl a dolgot, csakugyan nem érdektelen a magyar közönség előtt, hogyan fogadják a birodalom első művészei a mieinket.

A Ronacher-éttermen egyik fülkájában foglalt helyet a társaság C alakú asztalnál, melyhez a vár-színház művészei és művésznői a mieinkkel vegyesen ültek le. A színi előadások végezté után gyülekezett csak össze a társaság, mivel úgy a ring- mint a vár-színházban is ezen este előadás volt. Még abban is előékenységet tanúsítottak a bécsi művészek, hogy mikor a mieink jöttek, már amazok közül többen előre megjelenve, ott várták ezeket, ezzel is mintegy kifejezést akaván adni annak, miszerint itt ők a házigazdák, kik várvavarják becsült vendégeiket. Hasonló megtisztelő volt eljárásuk a burg művészeinek egész estén mindenben; előzékenyek, szívélyesek és őszinték voltak egész lenyükben. Legfelebb azzal ha hizelegtek a hunnokoknak, hogy ezek mind született szónokok, oly könnyedén mondják a köszöntőket. De, hogy ebben is hizelegtek-e, kérdés, mert hiszen tudjuk, hogy nálunk a talpraesett toaszt nem ritkaság.

A bécsi művészek közül Sonnenthal és Levinszky vitték a szót, ugylátszik előleges megállapodás következtében. A mieink közül Mátrai, Szentgyörgyi, Krasznai, Ditrői és végül Kassai szóltak. Sonnenthal éles és kifejező szemeit körüljárta, nyílt homloka, jogot, igazságot és szelid nyíltságot titkáról tekintetével, erőteljes hangon, német és erős kifejezési esengő magyar nyelven adott őszinte meggyőződésének megegyeztetlen kifejezést, midőn először, egy hosszabb, átgondolt beszédben az udvari dráma-színház tagjainak nevében körülbelül azt mondá: a kolozsvári nemzeti színház tagjai művészek; az egyes kiválók úgy, mint az összműködés joggal tart számot művészi dicsőségére; többet kaptak tőlük, mint mennyit vártak; annyit, a mennyi meglepte. Örvendek, úgymond, mindnyájan, hogy ilyen művészeket szerencsések személyesen üdvözölni; éltette mindnyájukat, mint ilyeneket társai nevében is, és éltette különösen a maga részéről, mint bonfiat is, a ki 35 éve van folytonosan távol szülőföldjétől, de azért a magyar nyelvet el nem felejtette.

Többek felkészöntése után ugyan, másodikban is, még inkább lelkesedve, már most egészen toaszt alakjában kívánt szerencsét a testvérszínészeknek.

A kolozsváriak közül első helyen Mátrai B. Béla, a művezető adott komoly hangon — nem hibátlanul kezelt német nyelven, a mit magyarnal nem érték kedvéért kellett kockáztatnia — tisztelőtlenek, hódolatának és köszönetének kifejezést Bécs s egy világirodalom nagy művészi becsüléseért és szereteteért, éltetve a várszínház tagjait. Utána a mieink, az előbb említettek mondtak mindannyian talpraesett, velős beszédek egyeseket, t. i. Sonnenthalra, mint magyar emberre, Levinszkyre, mint Kolozsvár polgárára, jobbra azonban mindannyian a várszínház nagy-művészeire és a színművésztetre. Levinszky szintén összeségesen a kolozsvári magyar nemzeti színház tagjaira és művészeire köszöntött; kiemelte azonban hosszabb, komoly hangon tartott beszédében a magyar nyelvnek az övék fölötti hajlékonyságát és könnyűségét a kifejtésben, melyvel gyakrabban követheti a színész az indulatok rohamát; konstátálta a természetességet és közvetlenséget, mely előadásait részről ez időszert elkerülné teszi; dícsérte a pathos hiányát, mint a mely utóbbira nekik még csak törekedniük kell, míg nem később elérniük sikerülend; végül ünnepélyesen kijelenté, miszerint a bécsi sajtó, előtte szóló kartársa s végre most általa mondott szavak kedvező kifejezések és bírálatok nem hizelegések, az a pusztá valóság; és ő, úgy a maga, mint pályatársai nevében ismételve tudtukra adja a kolozsvári valódi művészeknek, szeretve tisztelt kollégáiknak: hogy a kolozsváriak Bécsben aratt dicsőségében ők (a burgszínház tagjai) a művészet — melynek egész világ hazája — győzelmére büszkék.

Végül Kassai tett tanúbizonyoságot szíkrázó szelleme s kifogyhatlan komikai vénájáról egy rövid, néhány szóban esattanó felkészöntővel, melyben hibátlan némétül ezt mondá: én németül nem tudván, beszélek azért így; én nevetésses akarok lenni; mivel mesterségem, kénytelen vagyok nevetéssé válni; de azért mégse higgyék, hogy én legalább annyit nem tanultam meg németül, a mivel mindent kifejezhetek: tudom a ja és a nein-t. Ha azt kérdeznék: meghaljon-e valamelyik a jelenlévő komikusok közül (mutatva azokra)? azt mondanám „nein.“ Ha azt: tehát mind éljenek-e? azt felelném „ja.“

Általános, hosszas derűltség követte e ropant komysággal elreppenő szavakat.

Az ismerkedési kedves estély éjféltűn 1 és fél óráig tartott s ekkor tiszteletteljes és komolyan szívélyes hangulatban távozott az abban résztvevők mindenike.

Mindkét rész megtartotta bizonyos méltóságteljes hangulatát; az udvari művészek őszinte tisztelőtlükben a magyarok iránt, — emezek nem várt édes meglepetésekben azok részéről.

Nem győzi maig sem mondani minden ott volt tagja a kolozsvári társulatnak: hogy azt élte legtelemlőbb napjának tartja, örökké.

Mi pedig méltó hazafiai örömmel és magyar nemzeti józan búszésséggel adjuk a „Hon“-igén tisztelt olvasóinak ezen megtisztelő estély — bár halvány vonásokkal rajzolt rövid leírását, melynek képté egészítse ki e sorok olvasására minden igaz hazafi keblében bizonynyal fölébredő nemes önbizalom. Mert, minél több hasonló szellemi káposz fűz a mévelt népekhez, annál biztosabb nemzeti fenmaradásunk. És a nagy Deák Ferencz, midőn érdeklőzösséget emlegett, melyre jelen helyzetünket alapítá: bizonyára nemesak az anyagi érdekeket értette.

Az erdélyi román jogászok kérvénye a birtokrendezési törvényjavaslat ellen.

(Folytatás.)

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a javaslat 7 §-ának intézkedéseit sem, mivel annak egyedüli célját abban látjuk, hogy alkalma legyen a volt földesuraknak a zavarosban halászni a tagosítási kérdéseknél, hogy alkalma nyíljon utótágosításokat eszközöltetni milyeneknek sehol egy államban sem lehet hasonló pártját találni, — persze közös költségen. Nem jogosult e cizik azon passusa, hol jogot ad bármely félnek új tagosítás kéréséhez; mert ezáltal épen a javaslat indoklását képező fölve, az ilyenmü ügyek végelintézése, lehetetlenítettnek, folytonosan fenmaradván a már bevégzett tagosítások után is, az utótágosítási kérdések.

Egyébiránt ha az indoklás komolyságában hisztünk, nem is tudjuk, mivel lenne indokolható a későbbi különtagosítás?

Azt mondja ugyanis a törvényjavaslat indoklásában a magas kormány, hogy „a tagosításnak azokra való kiterjeszése egyérelmü a tagosításnak lehetetlenné tételével azért, mert az ily határresek felmérési költsége értékükkel semmi arányban sincsen.“

Ha tehát elviselhetlen a havasi és más hasonmü és értékü területek tagosításával járó költség a határ többi részeinek tagosítása kezesztül vitele alkalmaival, mennyivel sulyosabbnak és értékükkel kedvezőtlenebb arányban

kell lenniök akkor, midőn a tagosítás tárgyat egyedül azok képeznek?

A javaslat 9-ik §-a azon intézkedése által, hogy jövőre szabályozási és tagosítási ügyekben csakis szakképzett, minősítési okmánynyal bíró mérnökök alkalmazhatók, tekintve azon számossajnos esetet, mely előfordult a mérnök szakképzetlensége okából, valóban — csak is helyeselni lehet, — de ha ezen minősítést a javaslat érintett §-ának további intézkedése szerint csak jövőre kibocsátandó utasítás fogja szabályozni, s az ez idő szerint ismeretlen, tekintve a szakképzett egyének kevés számát e téren, azon aggodalomra ad okot, hát ha ezen utasítás sem fogná kellőleg igazolni az attól várt eredményt; a mi pedig a részökre kibocsátani igért utasítást illeti, megjegyezzük, hogy szerintünk csak is a törvényhozás lehet hivatalos jelen alkotmányos viszonyaink között, ily fontos kérdésben intézkedni.

A 10-dik §-t illetőleg, a javaslat eltér úgy az eddigi törvények intézkedéseitől, mint az összes cultúr államok által elfogadott perrendszert szakértői vélemények miként alkalmazásától, elzárja azon lehetőségre, hogy a peresfelek egyenlő mértékben legyenek képviselve érdektelen szakértők által, s e mellett alkalmat nyit a politikai hatóságoknak arra, hogy ezen kizárolagosan polgári perügyek elintézésére nyomasztó befolyást gyakorolhassanak.

Igen! zamosztónak kell jelezniük azon befolyást, mely a kérdéscit zikk által a megyei közigazgatási bizottságoknak biztosítani céloztatik, mert a közigazgatási bizottságoknak alig pár év óta lett életbeptetésétől, már is sajnos alkalmuk volt meggyőződni arról, hogy azok működése politikai téren nem egy helyt az önérdék, legtöbb esetben a colligialitás és alkotmányos hazánkban öseinkül örökölt jó barát sági viszony szelleme által vezéreltetve, — miután mondhatni e bizottságok többségét mindenütt a volt földesurak képezik, keblükben az érdek hajlászataknak igen tág tér engedtetett, különösen oly esetekben, midőn a volt jobbágyok érdekei állottak egymással szemben, s legkevésbé sincsen okunk hinni, hogy e bizottságok a szakértők választásánál is nem ezen uton fognak működni.

Igen tartunk tőle, s azt hiszük alaposan, hogy a szakértők kijelölésénél, a közigazgatási bizottságokban, hol különösen Erdélyben, a volt jobbágyok egyáltalában képviselve nincsenek — nem a szakértelem lesz a főqualificatio, s az annyira fontos földbeszűnél a volt földesurak számára a becsülős szavazatának ötödét részt már eleve biztosítva lesz.

De e mellett összehűköz és összehűfethetlennek tartjuk ezen intézkedést az állami rendszerben elfogadott azon elvvel is, melyet érvényesített a törvényhozás akkor, midőn az igazságszolgáltatást a közigazgatástól elkülönítette, ez egy visszaesés lenne a törvényhozás terén pár évek óta tett haladásban.

Tudjuk a polgári ügyekbeli eljárást szabályozó törvényntükből és a modern államok perrendjéből azt, hogy a szakértői választási jogot az érdekelt feleknek biztosítják, és pedig legtöbb esetben oly formán, hogy egyenlő számú szakértőket választanak a felek s ezek választanak maguknak elnököt, vagy, ha ez kivihetetlen, akkor a bíróság jelöli ki azt, esetleg nevezi ki a szakértőket is; államban pedig a felek által választott egyszámú szakértők elnökét, ha a felett a szakértők meg nem egyezhetnek, a bíróság sorshuzás által jelöli ki. Ezt képzeljük mi is egyedüli alkalmas módnak arra, hogy az annyira fontos rendezési, elkülönítési és tagosítási ügyekben, a felek érdekei a méltányosság és igazságnak megfelelőleg védve legyenek.

A javaslat 11 és 12 §§-ai nemkülömben új intézkedéseket tartalmaznak, és pedig olyanokat, melyek által a volt urbéresék s általában a kisbirtokosok tetemes, eddig nem ismert megerhelhetésnek néznek elöbe — a felmérés, becsülés, osztályozás, hitelesítés, műszaki ügy a bírói költségek viselését azok vállaira vetvén egyaránt a volt földesurakkal.

Nem találjuk általában helyesnek a javaslatnak e célra vonatkozó érvelését és nem is hisztük azt indokolhatónak; nem, mert legkisebb mértékben sem tartjuk megváltoztatnának azon körülményeket, melyek úgy az 1854-diki nyilatparancs, mint az 1871-diki évi erészben hozott törvények, és az 1868-diki urbéri eljárást szabályozó rendeletek alkotásánál a törvényhozást azon intézkedés tétlre vezette, hogy az urbéri rendezési, elkülönítési és tagosítási, pénzbeli kiadásokat a volt földbirtokosok viseljék volt jobbágyaik birtokai után is, — ilyesmiről maga a javaslat indoklása sem emlékszik.

(Vége következik.)

Kivonat a „Budapesti Közlöny“-ből.

Árverések. Morscher Károly 111041 frtra b. ingtl. jun. 21-én Bolyában, Domnisiortu George 1100 frtra b. ingtl. jun. 23-án Brassón, Voina Elena 1200 frtra b. ingtl. jun. 22-én Brassón, Rotter Róza 1457 frtra b. ingtl. jun.

22-én Sz. Hermányon, Todorfi Bogdán ingtl. jul. 27-én Kolozsvárt, Lammél Borbára 550 frtra b. ingtl. jun. 12-én Brassón, árvezetelni fognak.

A „KELET“ magántáviratai.

Feladatott Budapeston, 1880. máj. 24-én d. u. 2 ó. 30 p. Érkezett Kolozsvárra, 1880. máj. 24-én d. u. 3 ó. 8 p.

A Széchenyi-szobor leleplezése országos ünnep volt. Legtöbb megye küldöttség által volt képviselve. A királyt József főherczeg képviselte. Ott voltak Klotild főherczegnő, Koburg herczeg nejével, a Széchenyiek, Andrássy Gyula, Haynald Lajos, Tisza Kálmán sat. Leleplezés után Pulszky Ferencz beszélt. Nagy Imre szavalta Arany ódáját. Koszoruk óriási számban. Két órákor bankett, este színházban diszeloadás.

Zichy-Ferraris Viktort Károlyi István párbajban agyonlőtte.

Feladatott S.-Szt.-Györgyön, 1880. máj. 24-én 12 ó.

Az egyházkerületi közgyűlés tagjai ünnepélyes fogadtatásban részesültek Földvárt, Arapatakon, Hidvégen. Seps-Szent-György ünnepélyes szint ültött a tagok fogadására. Diszkapuk emelkedtek a város utcáin. A tegnapi népes közgyűlést br. Bánffy Albert nyitotta meg. Szász Domokos hatásos egyházi beszédet tartott. A templom szífk volt a nagy közönség felének is a befogadására. Délben nagy díszebéd volt a szebbnél-szebb toasztok egymást érték. Délután érkezett meg Kemény Gábor, ünnepélyes tisztelgések történtek nála. Este fényes bál volt a templom javára. A mai közgyűlést Kemény Gábor elnök nyitotta meg eszmegazdag beszédével. A tárgyalás komolyan foly. Holnap van a város díszebédje. Császár Bálint fáradhatatlan házigazda.

NAPI HIREK.

— **Széchenyi István** gróf szobrának leleplezése. Magyarország fővárosának tegnap a nagy alkotások: a magyar tudományos akadémia, magyar gazdasági egyesület, vízek szabályozása, Duna-gőzhajózás, lánczlid stb. megte-remtőjének, a nemzeti felebredés és újjáalakítás mesterének és prófétájának szobrát leplezte le. Félszázaddal előbb a magyar állam és társadalom szervezetében gyöngye és erőtelene vala, közéletében sekélyes mitsentetés csökönyűsködött: óriási szellemnek kellett támadni, államférfiú bölcseséggel, a lángoló hazaszeretet pánczélfűlű övezve, hogy a régi ólonság, ázsiai állapotok megdöntésével, a romokon felépüljön a modern állam: Magyarország. — Széchenyi István gróf huszonkét évig vezette nemzetét küzdve, fáradva, soha ki nem merülő, s ha eszmének teljes megvalósítását meg nem érhet: ez közös sorsa a valódi nagyságoknak. Fájdalom, a nagy hazafi tragicumában nemzetének is osztoznia kellett. Sokáig. — Majd a magyar nemzet geniusa ismét feléledt, és Széchenyi eszmái és törekvései jobbra testtő váltak: vasút, földhitel, kaszinó, őrség eltörlése, jobbágyság felszabadítása, közmegeadózatás, löverseny, s mindezek betetőzése: parlamentari alkotmány és magyar államnyelv. — E nemzeti vívmányok diadalát mutatja és hirdeti a budapesti ércszobor, tanítván a késő mőakákat a nagyok tiszteletére, buzdítván a hazaszeretre. Nem közönséges martyr szobrát seregli körül a magyar nemzet: nagy alkotónak, nemzetmentőnek szellemét dicsőíti. — Budapest fővárosi ünnepi díszbe öltözött, különösen a Ferencz József-téren van nemzeti lovassal és jelvényekkel feldíszítve, az akadémia palotája, valamint a tér egyéb épületeit is drappia fedi. Az ünnepélyről eddigi tudósításaink addig beszélnek, hogy a kiállítások az ország minden részéből felérkeztek: az egész ország ünnepel.

— **A hivatalos lapból.** A magyar királyi igazságügyminister, Elekcs Béla sepsiszentgyörgyi kir. járásbírói joggyakornokot a brassói kir. járásbíróhoz aljegyzővé, A m. kir. igazságügyminister Szentmarjay Dezső bánffy-hunyadi kir. járásbíró, a kir. Curia legfelső ítélőszéki osztályához tanácsjegyzővé nevezte ki.

A nagyszabedni m. kir. pénzügyigazgatóság Papp Albert adóhivatali gyakornokot és Schusnek Viktor adóhivatali gyakornokjelöltet VI. osztályu adótiszttekké nevezte ki.

Helyi hírek.

— **Színészeink Bécsben.** A „Wiener Neues Tagblatt“ írja: „Szokatlan és eredeti és mozgékony tarka élet uralkodik egy ideje a Ring-színház deszkáin. A czimbalom hangja cseng keresztül a légen s úgy érzi az ember, mintha a csarda borszagja és vigsággal telt legköze venné körül. A czigány bánatos zenéje, a miközbe olykor a természet korlátlan szabadságban élő gyermekének unjogó vidámsága lopód-

zik sajtáságosan elbájoló érdekekkel lánczolja le a néző érzelmét. Egy szóval a magyar színtársulat, a mely jelenleg a Ring-színház deszkáin vendégszerepel, olyan figyelemben részesül, a milyenben az érdekes eredetiség mindég és bizonyára mindenlitt részesülhet. Azt gondolná az ember, hogy a tekintélyes magyar colonia, melylyel székvarosunk bír, a legnagyobb kontingenst szolgáltatja a magyar előadás látogatóihoz. De tévednénk, a mint valószínűleg a kolozsvári művészársaság is tévedt fölteréseiben, a midőn a reményeit Bécsben élő honfitársaiba fektette. Éppen az a fontos, hogy a látogatók többségét bécsiek képezik és mindenki, a ki valódi tisztelettel viseltetik a művészet iránt s annak terét szűkeklülleg nem akarja határok közé szorítani, készséggel méltányolja azon kíméletlen ellentétet, mely nálunk a magyarok barátságos fogadtatásában nyilvánul, — ugyanazon nemzet tagjaival szemben, a mely fővárosának határai között a német színészet ellen oly gyűlölettel teljes támadást intézett. Bizonyára minden czél nélkül, vagy legalább ezen tündető czél nélkül történik az, hogy az udvari színészek magyar művész-társasikat vídám lakoma mellett a legőszintebb pohárköszöntökkel tisztelik meg és éltetik; hogy tömegesen vándorolnak a magyar előadásokra a kolozsvári vendégek nemzeti játékat, élvezettel figyelik s hogy valóságos kultust folytatnak velők. Roszálás nélkül konstatáljuk ezen tényét az egyetértésnek nemcsak az ellentét kedvéért is, a melyet imént jelzünk, hanem a jelentőségért is, a melyet magában foglal. A derék magyar művész-társaság bizonyára fog még egy ideig időzni falaink között és a bécsi közönség örömmel és el nem titkolt dicsőréttel fogadja alakításait. Nem feladatunk itt művészi tehetségek értékéből nyilatkozni, hiszen a kritika mindeddig a legnagyobb készséggel ragadta meg az alkalmat, hogy a magyar színtársulatnak teljes elismeréssel adozzon. Csak arra utalunk, hogy a német elem buzdító példája a tekintélyes bécsi magyar coloniát az előadások látogatására fogja édesgetni: menjetek és cselekedjétek azt, a mit én cselekedtem.“

— **A városi tisz.** bizottság pénteken, folyó május hó 28-án s esedeg folytatásul a következő napon mindenkor d. u. 3 órára a városház szokott termébe közgyűlésre meghívatik. Tárgyai: 1. Szentcsített törvényezikkek bejelentése. 2. M. k. belügyministeri leirat a városi nyugdíjszabály megerősítéséről. 3. A szervezési szabályrendeletnek ministeri leirattal elrendelt módosításai iránt szakosztály véleményes jelentése. 4. A közép kereskedelmi iskola be rendezése iránt szakosztály véleménye. 5. A törv. kir. táblának M.-Vásárhelyről áthozatala ügyében ügyvédi kamarától tett folyamodásra szakosztály véleménye. 6. A nagyszamosi vas-híd építése ügyében iparkamarától tett átiratra szakosztály véleménye. 7. A katonai ezéllővőhely megerősítésére szükségelt föld megvásárlása ügyében tanács előterjesztése. 8. Szakosztály véleményei: a) az iparos-egylet folyamodványára szakkönyvtár létesítésre kért 200 frt évi segély iránt, b) az iparos-íjűságtól augusztus hónapra ezélba vett közkiállítás iránt. 9. A kaján-tói utban építendő két hid iránt szakosztály és tanács előterjesztése. 10. A piaczi elővásárlások tilalma ellen dr. Haller K.-tól beadott s felsőbb helyről leküldött külön-véleményre szakosztály véleményes jelentése. 11. A városi malomberlőnek bérelendegés iránt megújított kérvénye iránt tanács jelentése. 12. Folyamodványok: a) Jánoscs József volt alkaptánytól, b) Bán István volt mezei rendőrfőnökötől nyugdíjért, c) Barabás Ferencz és d) Szabó Farkas volt tan. inokoktól végkielégítésért. 13. A sétatéri két őrház újból építésé iránt intézett folyamodásra tanács előterjesztése. 14. A Szamos folyóról eltávolítani intézett szükségességek és istállók ügyében folyamodványok. 15. A szentgyörgy-szentmihálynapki költőzködési határidők helyesebb szabályozása iránt szakoszt. véleményezése. 16. A törv.-hatósági kezelő-, segéd- és szegődött személynzot beállításáról tanács jelentése. 17. Számvevőszék jelentései: a) a városi szegényalap, b) a katonatiszti szállás- és hálpénzek, c) a piaczi templom körüli épületek kisajátítás alapja 1879. évi és d) az ebadó 1876., 1877. és 1878. évi számadásaiknak feltlrvizsgálatáról. 18. A városi mérnökségnek a bejött pályázatok folytán betöltése. 19. Az árvaszék 10 kiküldött tlnőkének megválasztása (szab.-rend. 222. §.). Kolozsvárt, 1880. május 22. Simon Elek, polgármester.

— **Értesítés.** Alólítottak, a kolozsvári polgári lövész-egylet igazgató választmányja nevében, tisztelettel értesíti mindazon helybeli lövész-egyleti tagokat, kik az osztrák lövész-szövetségnek f. év július 18-tól 25-ig terjedő és Bécsben tartandó lövész-ünnepélyre szándékoznak fölmenni s ez alkalomra ingyen szállás és félmenetjegyben kívánnak részesülni, miszerint ezen szándékukat egész május 31-ig, mint meghosszabbított határidőig, titkárs Nyárádi Lajosnak (torna-vivoda) annyival is inkább tudassák, mivel a később jelentkezők az említett előnyökben nem részesülhetnek. Kolozsvárt, 1880. május 22. Korbuly Bogdán, egyt. elnök. Nyárádi Lajos, egyt. titkár.

— **Az egyetemi kör ünnepélye.**

Tegnap délelőtt a városi vígadó dísztermében megtartották az „Egyetemi körnek“ ünnepélye, mely évi működésének szokott bezárása is. A közönség nem nagy számban jelent meg a kedvetlen időjárás miatt, mely azonban nem gátolta meg most sem a nőképző-intézetet, hogy külvárosi helyiségeiből husz növendéke által képviselve legyen, tanujelét adva a komoly tudományos felolvasások iránt való dicsőrekes érdeklőségének. Ezen öröndetes jelenség mellett sajnosan említjük fel, hogy tudomány-egyetemünk egyetlen egy tanárát sem válnak szerencsések megpillanthatni, s o t a p a s z t a l t k ö z ö n y az ifjúság kellemetlen benyomást tett. Az ünnepély kezdetét vette Olasz Gyula elnök megnyitó beszédével. Majd Pataky Jenő lépett a felolvasó asztalhoz, előadva: „Orvoslási babonák a magyar népelethől“ című kiválóan érdekes tanulmányát, mely a közönség figyelmét folyton lekötté tartotta, s gyakran derűtséget idézett elő. Lapunkban közölni fogjuk a csinos értekezést. Breán Kázmér „Vörösmarty emlékezete“ című saját versét szavalta el. Végül Sárkány Lajos olvasta fel „A nap hatása a növényéletre“ című tanulmányát, mely tárgyalási modorának teljesen szakszerű volta miatt a laikus közönség által nehezen volt élvezhető. Egyébként öröndünk, hogy az „Egyetemi kör“ a megelőző évek egyoldalú csupán szépirodalmi munkásságával felhagyva, mutatott be természet-tudományi produkcióit.

— **Pálmai Ilka** asszonyt a kinttintések egész sorozata éri Bécsben, a magyar ifjúság tündetések központjává teszi, kapja a sok tricolor és sarga-fekete szalaggal feldíszített koszorukat, utóbbit a sógoroktól, ezekből egy halom városunkba is lekerült. A képes lapok rendre hozzák arczképét, a legújabb s igen kinttű be-mutatása történt az Illustriertes Oesterr. Journal máj. 17-iki számában, mely életrajzot is ad, elnevezi magyar csillagnak, esalogánynak, írja, hogy játéka tele tüzzel, étellel s melegen ajánlja Twelének a Karl-színház igazgatójának szerződésre operette-prímadománának. Tudomásunk szerint 17 ezer forint évi fizetéssel az ajánlat már megítéztet, de Pálmai asszony még nem határozta el magát. Sikerein nem csodálkozunk, de azon igen, hogy a vállalkozók aránylag kevés-szer léptetik fel, s ugy látszik, a szerződésileg biztosított fiz előadáson kívül tért sem adnak neki, pedig Balogh asszony minden feltepte ötször magasabb tiszteletdíj mellett történik. No de a consortium tárczájához semmi közünk, bár több hozzánk érkezett levél refrainje ez: „erkölcsi siker roppant nagy, de nekünk a működőknek pénz . . . no már olyan nincs“. Ha Kassai mondaná, el se hinnők, Kassai pedig mindig igazat beszél, lévén Gonosz Pista legjelesebb alakítója széles e hazában.

— **A kolozsvári iparos-egylet** összes szakosztályainak, u. m. ipartügyi-, tanügyi- és pénzügyinek t. tagjait egyetlünk fontos érdekében tisztelettel kérem, miszerint kedden, f. hó 25-én, az iparos-egylet főtéri helyiségében este pont 7 órákor tartandó alakuló gyűlésre szíveskedjenek megjelenni. Székely Miklós, e. a. elnök.

— **Dr. Purjesz Zsigmond**tól, egyetemünkön a helygyógyászat újan kinevezett ny. r. tanárától, az egyetemi tanács mult szombati ülésében vette a hivatali esküt. Üdvözljük városunk új po-gárát, ki tudományos intézetlünknek, előre láthatólag, díszére váland.

— **Meghívás.** A kolozsvári tud.-egyetem jogász-segélyző egylete f. hó 26-án d. u. 5 órákor a jogi kar II-ik tantermében közgyűlést fog tartani, melyre az egylet alapító és rendes tagjai tisztelettel meghívattak. Tárgyak: 1. Választmányi jelentés az egylet évi működéséről. 2. Bizottság választása a jelentés feltlrvizsgálására és az egyleti ügyeknek szűnődő alatti vezetására. Kolozsvárt, 1880. május 23-án. Bodor Tivadar, s.-egyl. elnök.

— **A Zene-Conservatorium** ig. választmányja tegnapi ülésében ezen intézet újjászervezése érdekében — s különösen tantervezetének czélyszerűbb alapra fektetése iránt igen tüdvs megállapodások jöttek létre; — ezeknek kiindulási pontját képezte Gegenbauer József urnak, ezen intézet szervezése iránt elindult tervezete, a melyet a választmány elvileg s általánoságban elfogadva, oda utasítja az alapszabályok revisiójával megbízott bizottságot, hogy Gegenbauer urnak ezen tervezetét, a mely élénk bizonytságot tesz szakképzettsége, alapossága és szervező tehetségéről, figyelembe vegye s a mennyiben az intézet jól fellogott s önállóságát teljesen megvolt érdeke megengedi, hogy érvényesítse. Ezen bizottságba leendő közreműködésre Gegenbauer ur is fölkeretett. Biztos reménylünknek adunk kifejezést, hogy a Zene-Conservatorium igazgatói tiszte Gegenbauer József ur elismert tehetségét és hivatottságná személyével fog betölteni s így előjtnnek látjuk az időt, hogy ezen culturális missióval bíró intézet elvégre valahára helyes alapon újjászerveztetése oly igazgatót nyerjen, a ki mint szakférfiú, zene-körökben, mint tiszta jellemű egyén, a társadalomban, magának városunkban tekintélyt szerzett.

— **Hymen.** Békessy Anna kisasszonyt B. Irma k. a. színházunk egykori kedvence-

nek — ki jelenleg a budapesti nemzeti színház tagja — testvérét tegnap vezette eltárhoz dr. Barabás háromszékmegei orvos.

— **A marosujvári** sóbányához — mint halljuk — a nyáron kirándulás tervezetik kettő. Az első jun. 29-én lesz, a második az országos dalárünnepély alkalmával. Életrevaló eszmének tartjuk, s a tavalyi siker csak biztatásul szolgálhat a rendezőségnek.

— **Episod a Ringtheaterben.** A „Csikós“-ban Szabó Bandit, „Bojtár Andris“ ábrázolóját egy kellemetlen eset érte tegnapelőtt. Mikor a második felvonásban a korezmában nagyszomorúságban az asztalra hajította fejét, kalapjának árvalányhaj-bokrétája a gyertya lángjánál lobbot vetett. Természetesen csak két tenyerének összecsapása kellett, hogy a tiltet eloltssa.

Hazai hírek.

— **A magyar kormány** nevében Tisza Kálmán miniszterelnök Stefanie királyi herczegnőnek szerencsekívánatait fejezte ki születése napjára. A miniszterelnök táviratára Brüsszelből a következő sürgöny érkezett válaszul: Szerencsém volt Nagyméltóságod táviratát ő királyi Fensége Stefanie herczegnő elé terjeszteni, ki nekem meghagyta, hogy Nagyméltóságodnak és a magyar minisztereknek legelőnebb és legőszintebb köszönetét kifejezzem. Ő királyi Fensége mélyen meg van illettőve és szerlelett hálás a jó kívánatokért, melyeket Nagyméltóságod és a magyar miniszterek hozzá intézni szíveskedtek. Vander Straaten gróf, udvari főmarsal.

— **A korona Jókai fején.** Kintű regényírók, Jókai Mórtól érdekes tárcza-esevegest olvasunk egy lakomáról, melyet Wahrmann Mór rendezett. Akkor volt e lakoma, midőn az Egyetértés azt írta a koronáról, hogy az nem a Szt. István koronája, s Jókai elbeszélte ez alkalommal, hogy egyszer a korona az ő fején is volt. Ez akkor történt, midőn a koronát Orsova felé vitték. Vele ment Jókai is. Aradon — írja Jókai, — a szent korona, szobámban helyzetett el. Itt történt az, a miről Wahrmannál beszéltem t. i., hogy az ősi, felit 2 vagy 3, erős vaspánttal lezárt nehéz vasszekrényt a Szemere rendeltetere felnyitottuk, s a szent koronát, a királyi jelvényeket kiszedtük, s azoknak a Seiverth János hű belügyminiszteri szolgálta által előteremtett könnyű vasszekrénybe való áthelyezését megkíséreltük. A művelet meghiúsult. A korona és jevények a vasszekrénybe be nem fértek, s valamennyit ősi helyére visszatettük és a vaspáulokkal gondosan elzártuk. Időközben a koronát a fejemre tettem, s a palástot felöltöttem. Így lettem én koronás fő, mégpedig olyan, minő Vilmos császár, ki mint porosz trónörökös, tudvalevőleg maga tette fejére a koronát. A tárcza tovább a korona szállításának viszontagságait adja elő.

— **Gróf Széchenyi Béla és Ödön** tegnapelőtt reggel 7 s fél órákor érkeztek meg az osztrák álamvasut orsvoi gyorsvonatával. A pályaudvaron már korán megjelentek Ráth Károly főpolgármester, Stoecek József és Szabó József az akadémi-i részéről, mely Széchenyi Béla grófot legutóbbi választásán tagjai közé választotta Pulszky Ferencz, Löczy és Krener a nemzeti muzeum részéről; Czenk község bírja s vele ugyan csak Czenk község küldöttsége, a budapesti önkéntes tűzoltók, kiknek egyesületét Széchenyi Ödön gróf alapította; gróf Zichy Ágost, a földrajzi társaság részéről; a grótok barátja közül pedig Károlyi Gyula, Zichy Géza grófok s még többen. A megjelent tisztelegők éljennel fogadták a két grófot, s mindegyik sietett megleg szavakkal üdvözölni őket hazájok földjén, a melyre Széchenyi Béla gróf hosszas, tudományos czélu atazás, Széchenyi Ödön gróf pedig emberbaráti működés után mos tért vissza ismét. Széchenyi Béla gróf igen jó színben van; nem látszik rajta a kínai utazásnak fúradalma: Széchenyi Ödön gróf török tábornok ruhában volt s nagy örömmel fogadta régi csapatjának, a tűzoltóknak üdvözlését. A gróókkal hat amerikai is jött, a kik jelen akarnak lenni a széchenyi-szobor leleplezésén.

— **Még se fogtunk muszkát.** Irtnak, hogy Szob enben egygödörben teljesen fellegyverkezett muszka-tetemet találtak. A szebeni lapok avval akarnók megszorítani, hogy bizon az egy megszorult honvéd — hagyaték. — Ezt abból kívánjuk kimagyarázni, hogy a lelet: egy puska és töltény-táska; nem fogunk csodálkozni, ha holnap azt halljuk: bizon a szebeni talált tárgyak, újabb vizsgálat után, egy Bem apó által megszorított százsz pékmesternek kemenczekotró rudja és saroknélküli cipője, melyet az atyafi rejtett el, nehogy ellenséges érzületének árulói legyenek.

— **A lelkiismeretes sajtó.** Hirlapirodalmunk nagy foladatát kezdi megközelíteni, ki terjeszti figyelmét minden közérdektű dologra. Előljár a nagy munkában a „Pesti Napló“, mely legújabb számában koszoruz vezércikke után, az orsz. gazdasági egyesület jubileumáról írván, adja a szellemi táplálékra vonatkozó közönségének a Hungária — étlapját. Megbámulja a sügedi, hogy Pesten halászle helyett a magyar gazdák esznek: Parmentier-levest; a Tokot evők Ravigotte — módon, paprikás helyett Roestbeef, a borjuszeletet finangjére . . . no de ez már ve-

szedelmes lehet, melyet még a „Chateau Pethő“ (micsoda?) pezsgő se feledtet. Éljenek a „P. N.“ kuktái!

— **Közbiztonság Zalatnán,** nem a legvirágzóbb állapotban van; ismeretlen betörők legelsőbben a község hivatali helyiségét vették alkalmazásba, daczára az éjjeli őrbenn volt (valószínű, hogy aludt) elvittek némi zálogokat, azután egy szatós tizletet tritettek ki. Malompatakon egy házba törtek be és így fokról-fokra nagyobb rablást, gyilkossággal párosult büntényt követtek el Valea dohrulójon, és jelenleg mindég tarthatni gyakori betörésektől; a községi előljárásság annyira intézkedést tett ugyan, hogy dob szóval közbírre tette, hogy mindenki ügyeljen vagyona felett és ébren legyen; természetes, ezen intézkedést a lakosság, de kiváltképen a nőket nagyon felizgatták, tanácsosabb lett volna a járás szolgabírját felkérni, hogy a csendőrséget szaporítsa, de bizunk — írja levelezőnk — a magyarigeni járási szolgabíránkba, hogy ismert erélyével ezen ügyben a kellő óvintézkedéseknek hatáskörénél fogva eleget teend.

IDEGENEK KOLOZSVÁRTT.

— Máj. 23-én. —

Nemzeti szálloda.

Simai Gergely Sz-Ujvárról. Haraga Márton kereskedő B-Pestről. Steiner Miksa Brünnből. Heinze László Bécsből. Linder Károly magánzó B-Pestről. Papp György M-Nádasról. Keller István vonatvizsgáló B-Pestről. Meinert L. utazó Bécsből. Herman Sohr Bécsből. Nagy Mihály ügyvéd Tordáról. Henneberg Károly m. kir. tábornok Jászberényből. Janky Lajos m. kir. alezredes M-Vásárhelyről. Dobieczy József m. kir. főhadnagy Jászberényből. Oswald Róza B-Pestről.

Hungária szálloda.

Gyarmathi Zsigmond birtokos B-Hunyadról. Török Károly szolgabíró B-Hunyadról. Fackler utazó Bécsből.

Biazini szálloda.

Hoszu Theophil Moersből. Krisiane Eugen birtokos Békésből. Kornitzer tanár Pozsonyból. Fránkó János M-Vásárhelyről. Horváth György birtokos Harasztosról. Premporger Dezső tanár B-Pestről. Mikes István B-Pestről. Mártonffy János Sz-Ujvárról. Gál János Medgyesről. Klein Sigmund gabonakereskedő N-Vásárhelyről. Kovács Béla Alvinczről. Juhász Róza Deésről. Szász Ferencz Ilyefalváról. Esztegar Todor Sz-Ujvárról. Betegh Jánosné Sz-Ujvárról. Pálmai Erzsébet Magyarországról. Sikó Lajos. Abedik István Erzsébetvárosról.

Pannonia szálloda.

Szász Károly tanár Csik-Somlyóról. Papp Albert birtokos N.-Almásról. Kavatriss József Brassóból. Csákos István Sorosdól. Négrő Sándor és Adolf Sárosdól. Reich Mór Sz.-Régen. Antalovy Dezső Gy.-Fejervár. Pataki László és fia Ede M.-Sároslaktól. Horváth István és neje M.-Vásárhelyről. Rüsler Sámuel és neje Farnsól. Forrai Béla Deésfalváról.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetei.

1880. év május hó 24.			
Minőségi súly	Ára 100 klg.-nak		
Heotoliterenként			
B á z a :	klgr.	frt. kr.	frt. kr.
Bánsági	72-8—74-6	—	—
„	76-4—78-3	12 05.—	12 40.
Tiszavidéki	72-8—74-6	—	—
„	76-4—78-3	12 15.—	12 50.
Pestvidéki	72-8—74-6	—	—
„	76-4—78-3	11 95.—	12 30.
Fehérmegeyi	72-8—74-6	—	—
„	76-4—78-3	12 1—	12 45.
Bácskai	72-8—74-6	—	—
„	76-4—78-3	—	—
R o z s :		9 60.—	9 80.
Magyar	70 —72	—	—
Á r p a :		7 40.—	7 65.
Takarmány	60 —62	8 90.—	—
Malátá	62 —68-7	—	—
Z a b :		7 43.—	7 60.
Magyar	36-4—40-1	—	—
T e n g e r i :		7 90.—	8 50.
Bánsági	—	977 85.—	90.
Másnemű	—	—	—
R e p e z e :		—	—
Káposzta	—	—	—
Bánsági	—	—	—
K ö l e s :		7 60.—	7 80.
Magyar	—	—	—
S z o k v á n y :		—	—
Buza tavaszra	—	11 40.—	11 50.
szállítandó	74-7-----	—	—
Buza Szempt.—Ok-tób. szállítandó	—	10 35.—	10 40.
Rozs tavaszra szállit. 69-2-----	—	—	—
Tengeri Máj.—Jun. szállítandó	—	7 67.—	7 70.
Repce káposzta	—	—	—
Aug.—Szept. szállítandó	—	—	—
Repce bánsági	—	—	—
Jul.—Aug. szállitandó	—	—	—
Szesz (nyers) 100 liter százalékként	—	33 és fél.—	34 és fél kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Meghívás részvételre
a Hamburg állama által biztosított nagy pénzkiosorolásban, a melyben
8 millió 320,200 márkának
jun. 9-iktől 1880. november 12-ig 1880-ban biztosan el kell nyeretnie.
Az új 7 osztályba sorozott játéktér 87,500 sorsjegyre 45,200 nye-
reményt foglal magában és pedig esetleg
400,000 márk

1 nyeremény 250.000 márkával.	4 nyeremény 8.000 márkával.
1 " 150.000 " "	3 " 6.000 " "
1 " 100.000 " "	52 " 5.000 " "
1 " 60.000 " "	6 " 4.000 " "
1 " 50.000 " "	68 " 3.000 " "
2 " 40.000 " "	214 " 2.000 " "
2 " 30.000 " "	10 " 1.500 " "
5 " 25.000 " "	2 " 1.200 " "
2 " 20.000 " "	531 " 1.000 " "
12 " 15.000 " "	673 " 500 " "
1 " 12.000 " "	950 " 300 " "
24 " 10.000 " "	25.150 " 133 " stb.

A nyereményhúzások tervszerűen hivatalosan meg vannak állapítva.
Eme nagy s az állam által biztosított pénzsorsjáték legközelebbi nyere-
ményhúzására
1 egész eredeti sorsjegy ára csak 6 márká vagy 3 1/2 o. é. frt b. l.
1 fél " " " 3 " " 1 1/4 " " " " "
1 negyed " " " 1 1/2 " " 90 kr. " " " " "
Mindenemű megbízások, a pénz beküldése postautóni fizetés vagy
az összeg utánvétele mellett a legkisebb mértékben teljesíthetnek, min-
denki az állam cimerével ellátott eredeti sorsjegyet tölteni saját kezébe
kapja. Kisebbség összegét postabélyeg alatt is küldhetők.
A Steindecker ház rövid idő alatt 125.000, 80.000, és sok 30.000, 20.000,
10.000 stb. nagy nyereményeket fizetett ki az érdekelteknek, s ez által sok
család szerencséjének megalapításához járult.
A befektetések az aránylag nagy kifizetésekhez jelentéktelenek, s egy sze-
renesekisérletet csak ajánlani lehet.
A megrendelésekhez a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékelte-
nek, s minden húzás után érdekelt teleinknek felhívás nélkül megküldjük a hi-
vatalos húzási listámat.
A kifizetés vagy elküldése a nyereménynek tervszerűleg és a szerencsés
nyerő kívánsága szerint történik.
Megbízások rögtön, s minden esetre e hó 30-ika előtt megteendők a
Steindecker József
hamburgi bank- és váltóüzletének régi és biztos cégénél. Hamburg, Damm-
thoustrasse.
P. S. A Steindecker-ház — mindenféle solidnak és biztosnak lévő elis-
merve — külön reklamra nincs szüksége, s midőn ez elmarad, figyelmeztetjük
rá a f. cz. közönséget. (189) 7—7

Nevelő.
Egy VI. gymn. osztályt s állami tanítóképződet végzett, jeles
bizonyítványokkal ellátott, r. kath. 23 éves ifjú, ki a magyar- s né-
met nyelvben egyaránt jártas, s három éven át előkelő családoknál,
mint nevelő működött, hasonló alkalmazást keres. Szíves megkeresé-
sek ajánlott levéllel ily cím alatt kértnek: Szepes Imre neve-
lőnek Csökmön (Bihar megye). Határidő június 15.
(204) 3—4

Semmi szédeltés!
A cs. k. zálogházból Bécsben kiváltott
zsebbórák
még eddig nem képzelt kivételes áron
70 százalékkal alább
a megszerzési értéken.
Különböző órázománys raktárak, a melyek Sveiz legjelentékenyebb gyáraival állottak ö-
szeköttetésben a cs. k. zálogháza kerültek s nem váltattak ki, ennek folytán az árvézés alkalmá-
val nevelésnek hihetetlenül olcsó árakban a mi kezünkbe kerültek.
Azon helyzetben vagyunk tehát, hogy valódi arany, ezüst és nikel órákat mind kitűnő
szépségű gyártmány, öt évi járátás mellett csak azért, hogy pénzünket visszahozhassunk
gyári áránál 70 százalékkal olcsóbban árassunk el. Az órák tehát csaknem IN-
GYENNEBEN jönnek.
Minden embernek, legyen szegény vagy gazdag, csak szüksége van egy órára, mely
gyakran legfőbb szükségünk a kisérője az egész életén át, most egy annyira kellemes és zola visz-
sza nem tőrt alkalmi kinkálózás mindenkinél, hogy csaknem semmiért egy solid finom bizsitosít-
ás perczekre kaphatók órák szerezen, mivel az órák gyári áremélyzetünk által újra aza-
bályoztatnak. Minden óra a szelektált gyári jeggyel van ellátva.
A keszesség annyira biztos, hogy ezennek magunkat nyilvánosan köte-
lezzük minden akadály nélkül visszafizetni a pénzt.
A ki tehát egy kitűnő hihetetlenül olcsó öt évre biztosított kitűnően járó zsebbeli órák
csaknem ingyen akar birni rögtön küldje be megrendelését, mert azt mindenki a maga részéről is
megfoghatóan fogja találni, hogy az órák mindenféle nagy gyorsasággal elkelnek.

Kimutatása a zsebbeli óráknak:
Egy zsebbeli cylinder óra nehéz ezüst nikelből perczekre szabályozva, metszve quil-
schirozva nyolcz rubinon járva, lapos üveggel email ezüzlappal, a legfinomabb kiváltság,
azon órálánczsal együtt előbbi ára 12 frt, most csak 5 frt 50 kr. Ugyanez finomul aranyoz-
va igen pompás, helyettesít bármiféle aranyórát, csak 6 frt 50 kr.
Egy anker zsebbeli óra nehéz ezüst nikelből, igen finom perczekre szabályozva, metszve
quilschirozva, 15 rubinon járva, lapos üveggel, email ezüzlappal, másodperczmutatóval, igen finom
aranyon finom lánczsal, előbbi 7 frt, most csak 20 frt. Egyike a legjobb és legkitűnőbb óráknak.
Ugyanez nehéz aranyozással a legpompásabb kivitelű, a legteljesebb he-
lyettesítője bármely arany óráknak, csak 8 frt 50 kr.
Egy remontoir óra a legfinomabb double aranyból, fogantyúval kules nélkül felhuzható
bizsitosítás mellett, órák időre megtartja arany színtűn perczekre szabályozva, kettős fedéllel,
diszes email ezüzlappal, szabadalmazott gépezettel, díjkorozott vagyon óra talni arany lánczsal
együtt, korábban 24 frt, most csak 8 frt 50 kr.
Ezen órák száma csekély.
Egy ezüst remontoir óra valódi 13 próbás ezüsthöz, a cs. k. belyegző hivatal által kipró-
bálva, fogantyúján kules nélkül a felhúzás, ellenzár, mutató igazítóval a legfinomabb kiváltság,
gal, a legdolgossabb szabályozva, lapos üveggel, email ezüzlappal, másodperczmutatóval, ezen
kívül belül kristály-horlókával és nikel művel, mindenki által átlátható, hogy a legjobb, legolcsóbb,
legelőnyösebb óra a világon, előbbi ára 30 frt, most csak 14 frt.
Egy ezüst anker óra valódi, a cs. k. belyegző hivatal által próbázott nehéz 13 próbás ezüsthöz,
15 rubinon járva, a legfinomabb másodperczekre szabályozva, lapos üveggel, email ezüzlappal, má-
sodperczmutatóval, azon kívül új elektrogyályn uton aranyozva, ugy, hogy a világ minden aranyfí-
rese sem képes megkölnözötetni a valódi, gyakran oly drága tökélen megszerzett arany óráit. Előbbi
ára aranyozás nélkül 24 frt, most aranyozással együtt csak 12 frt 50 kr.
Egy ezüst cylinder óra valódi 13 próbás ezüsthöz, a cs. k. belyegző hivatal által próbázva
3 rubinon járva, perczekre finomul szabályozva, azon kívül az új elektrogyályn uton aranyozva, ugy,
hogy az igazi arany óráról nem különböztethető meg előbbi 15 frt, most csak 6 frt 50 kr.
Egy női óra valódi 14 karatos aranyból a cs. k. belyegző hivatal által próbázva, igen finom
elegáns óra a legfinomabb arany finom aranylánczsal és legfinomabb bárony csatival, előbbi 30 frt,
most csak 19 frt 50 kr. Ilyen még sokaság létezik.
Egy 14 karatos arany remontoir óra 40—50 frt, mind a legfinomabb, savonette órák me-
lyeknek azelőtt 100 frt volt az ára.
(195) Czim: 3—12
Uhren Ausverkauf von A. Fraiss,
Rotherthumstrasse 9, Parterre, gegenüber dem erzbischöf. Palais,
WIEN.

SÁRGA KRISTÓF
fehérmű és vászon-raktára
Kolozsvártt.
(belközéputca, kisegítő alatt.)
Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkai egyenes
összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n.
érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árak-
kal szolgálni.
Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:
Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövethöz, sima, himzett
és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 frt 50 krig.
Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövethöz 100 ki-
lönböző mintára, jó szántartó 60 krtól 2 frt 60-ig.
Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.
Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindenemű szabásu, legjobb len- és pamut
vászonból 70 krtól 2 frt 50-ig.
Férfi legújabb gallérok és kszelők 4 rétt legjobb chiffon szövethöz
párja 40 kr.
Férfi színes-szűlű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab
egy kötegben 60 krtól 7 frtig.
Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig.
Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redős 1 frtől 5 frtig.
Női haló rétkik, 1 frtől 5 frtig, fők ötéek len és schiffon vászonból 40 krtól
80 krig. (79) 15—*
Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.
Női piquet rétkik, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.
Függöny-neczek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madráczok,
mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.
Legújabb szerkeztű esernyők, 1 frt 40-től 15 frtig.
Féher és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól
1 frt 50 krig.
Legújabb nyakkendők, posztó, szavashör és glaze kesztyűk, nad-
rágtartók, harisnya-kötők, órasinorok stb. legutányosabb áron.
Féher és színes asztalnemű, minden-
féle len és pamut vászon szín-tartó
creton, oxford és madepolan,
színes ingszövetek
1060 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan
féher ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,
sima, himzett és redős
25 krtól 3 frtig. Len és chiffon
himzett strák és betétek, kö-
tő, varró, himző pamutok és ezüsthöz, ujon szűlőtték részére főkötők, rétkik és takarók stb.
Továbbá elvállalok kiházásit, vagy magán szükségére kívánt
fehérműnek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeál-
lításra legnagyobb figyelem van fordítva.
Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke be-
küldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árárt és fajtáját meg-
határozni kérem.
Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fizetett összeget vissza-
szolgálom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.
Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt meg-
tartani
alázatos szolgálja
Sárga Kristóf.

Ő Felsége Dánia királya
szárnysegédje utján közölte Hoff János gyárossal, hogy maláta kivonatait
nagyon sokra becsüli. „Örömmel — így szól a királyi nyilatkozat —
észleltem magamon és házam több tagján a Hoff-féle maláta-ki-
vonat gyógyhatását.”
Hoff János urak csaknem minden európai hatalom udvari szállító-
jának Bécs, Graben Bräunerstrasse Nr. 8.
HOFF-féle maláta-kivonat egészségi sör.
Ötvenötösör császárak, királyok, valamint fejedelmek és
fejedelemlők, nagyhercegek és hercegek által kitüntetve.
Az első valódi nyákolvasztó Hoff János-féle maláta-mell-bombonok
kék papírrban vannak; az osztrák-magyar bejegyzett védbélyeg nélkül (aréz-
képe a feltaláló Hoff Jánosnak) a készítmény hamis.
Maláta csokoládé és maláta-bonbon.
Hálalirat.
Unterherendorf.
Tekintetes ur!
Kérem szívesen mielőbb 7 és fél kiló Hoff-féle maláta-egészségi cso-
koládét küldeni. Ném egészséget ez hozta helyre, s ez tartja fenn.
Selzman Antal, rdősz,
u. p. Hohenstadt, Morvaország.
(190) 3—4
Braila (Románia.)
Kérek gyorsan 13 üveg Hoff János-féle maláta egészségi sört és három
doboz nyákolvasztó maláta mell-bonbont. (Kék papírrban.) Mert a nő, kinek
ez rendelve van tényleg nem tud e nélkül élni, vagy nem volna e nélkül
egy egészséges napja.
Teljes tisztelettel,
Borghetti A.

A Hoff-féle maláta-készítmények ára Bécsből a vidékre: Maláta ki-
vonat egészségi sör ládával és üveggel: 6 üveg 3 frt 82 kr. 13 üveg 7 frt
86 kr. 28 üveg 14 frt 60 kr. 58 üveg 29 frt 10 kr. Egy fél kiló maláta-
csokoládé I. 2 frt 40 kr. II. 1 frt 60 kr. III. 1 frt. (Nagyboly mennyiségnél
kedvezmény.) Maláta-bonbon 1 doboz 60 kr. Kapható fél- és egynegyed
doboz is. Praeparat gyermek tápláló maláta liszt 1 frt. Összevont maláta-
kivonat 1 üveg 1 frt. vagy 60 kr. egy egész maláta fűrdő 80 kr.
Raktárak Kolozsvártt.: Biró János gyógyszer., Dietrich Sa-
mu, Csiky testvérek, Gergely Ferencz, Huflesz, Somlyai László és Székely
Miklósnál.

Biztosan ható szer!
„tyukszem” és számos ellen minden élető vagy élető szerzőt ment,
fajdalom nélkül gyógyító! ára 1 üvegnek 60 kr. bérmentve 1
frt — kr. 2 üvegnek 90 kr. bérmentve 1 frt 70 kr.
Hatásáért kezeskedem!
Biztosan ható! „egér-irtó szer” „glricin” csak a rágesálók
osztályába tartozó állatoknak ártalmas, házi állatoknak ártalmatlan.
Ára 1 dobozzal 50 kr. — Ismét eladókna árendémenyt adok.
(196) 3—5
KONCZ ANDRÁS,
gyógyszerész Sz. Udvarhelyt.

1000 forint
azon nőnek, a ki az én
szeplőkenőcsöm
használatá után a máj és terhességi foltokat, napégést és
általában minden alkalmatlan foltjait az arczbőrnek el nem
veszté. (201)
Küldök postai utánvétre egy tégelyt 2 frt 70 krtól.
FISCHER ROBERT,
vegytan doctora. Bécs, I. Johanesgasse Nr. 11.
Biásini gyorskocsijának
MENETRENDJE
Kolozsvár, Szamosujvár
és Deés között,
1880. május 23-tól
KEZDVE,
Kolozsvárról Szamosujvár és Déésre indulás na-
ponta reggeli 6 óra, Apahidáról 7 óra, Válaszutról 9 óra,
Szamosujvárról 11 óra.
Deésről Kolozsvárra indulás naponta 1 óra 30 percz
délután, Szamosujvárról 3 órakor, Válaszutról 5 órakor,
Apahidáról 7 órakor estve.
Megállási helyek utasok és podgyászok felvéte-
lére Kolozsvárt Biásini-szálloda, Apahidán a pályaudvarral
szemben levő ujon épített, minden kényelemmel ellátott száll-
lodába a „Vasut”-hoz, Sátorba, Szamosujvárt Begidsán úr
kereskedésébe, Deésen Európa-szállodába. Helyek árai
a főlvételi irodában és utközben a Conductoroknál lévő nyom-
tatott árszabályban megtekinthetők.
Ajánlásra nem szorult gyorsutazási vállalatomat to-
vábbra is a t. cz. nagyérdemű utazó közönség szíves párt-
fogására ajánlom.
Kolozsvárt, május 21-én 1880.
(103) 2—2 Kibédi Biásini Domokos,
gyorsutazási tulajdonos.

Poudre de Serail.
BLAHANÉ LOUIZA művésznő kedvencz arczpora.
Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesítve, minden ártalmas szerekétől men-
tos és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden, eddig a kül- és bel-
földön készített porokat sokszorososan felülmúlja; nagymértű federeje az ar-
czot az időjárás kellemetlen befolyásaitól megóvjá, az arcznak és a test-
színek ifjú és természetes színezetét kölcsönöz, ugy, hogy a legelősebb szem
sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő hatásaiért Blaháné Lujza
asszonyság következt sorokkal fűtötte ki:
Tiszt. Nüller J. L. ezeltő Vadász Ferencz ö. v. utóda illatszerezs urak
Budapest.
A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, valóban kitűnő és nemében
páratlan, mert nemcsak az arczon láthatatlan és tartós, de egyszersmind ren-
des használatnál ártalmatlansága által az arczra oly kitűnő jóté kony hatást
gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arczpornál nem tapasztaltam. Ez azon szer, melylyel
kiváló tulajdonságaiért, jövőben, mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom
használni, de meg vagyok győződve, hogy felülmulhatlan jóságáért átalános
elismerésnek fog örvendeni.
Tisztelettel:
BLAHA LOIZA.
Creme Pompadour.
Az illatászat terén jelentékeny párisi kitűnőségekkel való összekötte-
técim folytán sikerült a világhírű és föltötte hatásos „Creme Pompadour”-t
egész eredeti tisztaságában és erejében előállítanom. Ez azon szer, melylyel
a himeves asszony egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépességét a
nélkül, hogy az egészségenek ártott volna, azért nem mulasztom el a t.
hölgyvilágnak azt a leghatározottabban ajánlani. E kitűnő szer jóval felülmúl
minden eddigi e nemű gyártmányt. Egy tégely ára használati utasítással 1
frt 60 kr.
Csak azon készítmény valódiságáért kezeskedem, mely véd-
jeggyellem el van látva. Legnagyobb választék valódi francia
és angol illatszerekben.
Minden doboz Poudre de Serail a mellékelte bejegyzett véd-
jeggyel van ellátva 60 kr. és 1 frt dobozokban; valódi minő-
ségben csupán a feltalálónál Müller J. L. ezeltő Vadász Fe-
rencz öv. utóda, illatszerezs a „Virágkirályné”-hoz Budapest, Koronaherceg-
utca 2. szám kapható, (167) 9—10
Videki megrendelések pontosan eszközöttek.

Főnyeremény 200,000 forint.
Legkissebb nyeremény 200 frt.
Június 1-én 1880.
történik a kormány által alapított és biztosított cs. k. osztrák
1864-ik évi 120 millió 983,000 fitról szóló jutalom-kölesön
húzása.
A kölesön nyereményei között 200,000, 150,000, 50,000,
25,000, 20,000, 15,000, 10,000, 5000, 2,000, 1,000, 500,
stb. nyeremények vannak, 200 frt o. é. legkissebb nyeremény-
nyel minden kihúzott sorsjegyre.
Egyetlen sorsjáték-kölesön sem kecsegtet ily nagy nyere-
ménykifizetésekkel, s mindenkinek alkalma nyilik csekély betéttel
200,000 forintot nyerni.
Egy sorsjegy sor- és nyerőszámmal 2 frt, 3 sorsjegy 5 frt,
7 sorsjegy 10 frt, 15 sorsjegy 20 frt o. é.
Szíves megbízásokat az összeg beküldése, postai utánvét
vagy befizetés utján gyorsan és fizetve visz kereszttől, minden
megrendeléshez a hivatalos játéktérvtet csatolja, mindenféle fel-
világosítást szívesen ad s a kihúzás után minden részesnek a
nyereménylistát ingyen megküldi, valamint a nyereményt rögtön
kifizeti.
Breyha J. bankház Frankfurtban. (A Majna mellett.)
Ide kell tehát közvetlenül és rögtön fordulni.
(199) 3—6